

הוא שאין לסמוך על החינוך שבבית לבד אלא צריך בקיבוץ חברים ולהיות אצל רב ומורים הראויין לכך ואז אולי יועיל, ולכן היפך השי"ת לברכה שלא יפסקו ישיבות ובתי חינוך ומלמדי תנוקות מישראל.

אל מוציאו ממצרים [כד ח]. בפעם הראשונה אמר בלעם מוציאים ממצרים לשון רבים, ועתה אמר מוציאו ממצרים לשון יחיד. נראה כי מתחילה חשב שההוצאה ממצרים היה דוקא בשביל כל ישראל, ולכן חשב כשיזכיר עונם ירצה הקב"ה שיקלל, ובשביל זה הביאו ראש הפעור, ואמר אח"כ בנבואה ע"ז מוציאו בלשון יחיד, שהקב"ה השיב לו שאף בשביל אחד כדאי להוציאו ממצרים, ולכן אינו כלום מה שיזכיר העונות, שהרי בכל עת יהיו הרבה שלא חטאו, ואף שיהיו יחידים, בשביל אלו היחידים הוציאו ממצרים, וכדאי הם להתברך ולהצילם בכל עת.

יאחר אותה הוא זכות יותר גדול. וזה אפשר לומר על ההולכים בדרך ומזדמן להם מצוה לעשות יעשנה תיכף, אף שאם היה מאחרה עד שיבוא הביתה היה מקיימה במתינות, שאולי יותר עדיף משו"כ להשהותה, מ"מ עדיפה החטיפה, שמוה ניכר שחושש מאד לקיומה שח"ו לא יזדמן שום אונס שלא לעשות, ועדיף זה מכל ההידורים, כי החטיפה הוא יותר הדור.

מה טובו אהליך יעקב וגו' [כד ה]. על מה טבו אהליך איתא בגמ' ב"ב [ס א] ששיבה את ישראל על שאין פתחיהם מכוונים ואלו בסנהדרין [קה ב] איתא שמברכותיו ניכר מה עלה בלבו שהוא לענין שלא יהיה להם בתי כנסיות. ונראה שההיכר הוא שבא בטענה לישראל שאינם צריכים לבתי כנסיות מאחר שבבתי מתנהגים בטוב וא"צ לישיבות ובתי חינוך, ומוה ניכר שעלה לקללם בזה שהאמת